

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 356)

Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Bursa Milletvekili Turhan Tayan, Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Bayburt Milletvekili Ülkü Güney, Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemlı ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İcel Milletvekili Aydın Güven Gürkan'ın Kamu ve Özel Radyo - Televizyonların Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi ve İcel Milletvekili İstemihan Talay ve 4 Arkadaşının Özel Radyo ve Televizyon Yayınlarının Düzenlenmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/754, 2/745)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu ve Özel Radyo-Televizyonların Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederiz.

Turhan Tayan

Bursa

DYP Grup Başkanvekili

Mustafa Kalemlı

Kütahya

ANAP Grup Başkanvekili

Ülkü Güney

Bayburt

ANAP Grup Başkanvekili

Aydın Güven Gürkan

İcel

SHP Grup Başkanvekili

G E R E K Ç E

Radyo ve televizyon istasyonlarının Devlet eli ile kurulmasını ve idaresinin tarafsız bir kamu tüzelkişiliği halinde düzenlenmesini emreden Anayasanın 133 üncü maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 8.7.1993 tarihli 125 inci Birleşiminde değiştirilmiştir.

Bu düzenleme ile Devlet tekeli kaldırılırken, ayrıntılı düzenlemenin kanunla yapılması öngörülmüştür.

Bu nedenle hazırlanan teklif ile kamu ve özel radyo - televizyonların kuruluş ve işleyişlerinin nasıl olacağı düzenlenirken, fiilî durumun yasallaştırılması da amaçlanmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Özel radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine ilişkin kanun teklifi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Adnan Keskin

Denizli

Zeki Nacitarhan

Kars

İstemihan Talay

İcel

Uluç Gürkan

Ankara

Hasan Akyol

Bartın

İÇEL MİLLETVEKİLİ İSTEMİHAN TALAY VE 4 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Özel Radyo ve Televizyon Yayınlarının Düzenlenmesine İlişkin Kanun Teklifi

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı 2954 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine, istasyonların ve vericilerin kurulmasına, işletilmesine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalgalar yoluyla yurt içine ve yurt dışına yapılan radyo ve televizyon yayınlarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Radyo ve televizyon yayınları ile ilgili olarak 2954 ve 2813 sayılı kanunlarda yer alan tanımlar kullanılır.

2954 sayılı Kanunda yer alan tanımlara aşağıdaki tanımlar ilave edilir.

“a) Radyo ve televizyon istasyonları: Önceden kaydedilmiş veya canlı olarak yapılacak radyo ve televizyon programlarını yayınlamak üzere donatılmış, vericiler dışındaki her türlü hareketli veya sabit tesisi,

b) Radyo ve Televizyon Vericisi : Radyo ve televizyon yayınlarının alıcılar tarafından doğrudan izlenebilmesine imkân veren, yerdeki veya uzaydaki, hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz veya sistemi,

c) Tekrar Yayın : Kullanılan teknik araç ve televizyon yayınlarının değişiklik yapılmaksızın tamamının veya bazı bölümlerinin alınarak, anında tekrar yayınlanmasını,”

Radyo ve Televizyon Vericisi ve İstasyonu Kurma ve Kullanma Esasları

MADDE 4. — Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilere talepleri üzerine radyo ve televizyon vericisi ve istasyonu kurma ve işletme izni Telsiz Genel Müdürlüğünce verilebilir.

Radyo ve televizyon vericilerinin ve istasyonlarının kurulması, işletilmesi ve yayın esasları ile ilgili hükümler yönetmelikler ile belirlenir.

Frekans ve Kanal Planlaması

MADDE 5. — Yurt içine ve yurt dışına yapılacak radyo ve televizyon yayınları için frekans planlaması, uluslararası koordinasyon ve tescil işlemleri, uluslararası sözleşmelere uygun olarak Telsiz Genel Müdürlüğünce yapılır.

Yayın İzni ve Lisansı

MADDE 6. — Yönetmeliklerde belirlenen yayın şartlarını yerine getirmeyi taahhüt eden radyo ve televizyon yayın kuruluşlarına aşağıdaki şartlarla frekans ve kanal tahsisi yaparak, yayın izni ve lisansı verilir.

a) TRT Kurumu tarafından kullanılan kanal sayısı 3 ile sınırlandırılır.

b) Telsiz Genel Müdürlüğünce yapılan ulusal planlama çerçevesinde, TRT kurumuna ayrılan program kanallarının dışında kalan radyo ve televizyon frekans ve kanallarının yüzde elli 24 saat süreli olarak, üç yıllığına diğer yayın kuruluşlarına tahsis edilir.

c) Geriye kalan radyo ve televizyon frekans kanalları çok sesliliğe yer vermek amacıyla, belirlenecek zaman dilimleri içinde dönüşümlü olarak üç yıllığına diğer yayın kuruluşlarına tahsis edilir.

Yayın kuruluşlarının müracaat sayısı mevcut frekans ve kanal sayısından fazla değilse, bu kanallar da, yurt çapında veya bölgesel olarak 24 saat süreli olarak tahsis edilebilir.

Yayın İzninin ve Lisansın İptali

MADDE 7. — Yayın izni ve lisansı verilmiş olan radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının bu kanun hükümlerine aykırı yayın yaptığının veya yayın iznine aykırı davranışlarının veya lisans için öngörülen şartlardan birini kaybettiğinin tespiti halinde, yayın kuruluşuna belirli bir süre verilerek, aykırılığın giderilmesi istenir.

Verilen süre içinde gerekleri yerine getirmeyen kuruluşun yayın izni geçici veya sürekli iptal edilir.

Yayın İzni ve Lisans Ücretleri

MADDE 8. — Kamu kurum ve kuruluşlarınca eğitim amacıyla kurulanlar dışında radyo ve televizyon istasyonu kuranların ödeyecekleri yayın izni ve lisans ücretleri ilgili yönetmeliklerce belirlenerek tahsil edilir.

2813 sayılı Telsiz Kanununun verici ruhsatname ve kullanma izni ücretleri hakkında hükümleri saklıdır.

Deneme Yayını

MADDE 9. — Radyo ve televizyon yayın izni ve lisansı alan kuruluşlar, izin belgesinde öngörülen yayına başlama tarihinden itibaren üç ay içinde deneme yayınlarına başlamakla yükümlüdürler, deneme yayınlarının süresi altı ayı geçemez.

İndirimli Posta, Telgraf ve Telefon Tarifeleri

MADDE 10. — Posta, telgraf ve telefon hizmetlerinde basına uygulanan indirimli tarife radyo ve televizyon yayın kuruluşlarına da uygulanır.

Radyo ve Televizyon Yayınlarının; Çok Kanallı Kablolü Dağıtım Şebekeleri, Çok Kanallı Mikrodalga TV Dağıtım Sistemleri ve TÜRKSAT Uydu Sistemi ile Dağıtımı

MADDE 11. — Radyo ve televizyon yayınlarının kablo, mikrodalga ve uydu sistemleri ile dağıtımına ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Şifreli ve Ücretli Yayınlar

MADDE 12. — Radyo ve televizyon alıcı cihazlarına özel şifre çözücü veya ücret kaydedici cihaz yerleştirilerek yapılan yayınların tabi olacağı esaslar yönetmelik ile belirlenir.

Yayın kuruluşları ile sözleşme yapılmaksızın alıcı cihazlarda şifre çözücü cihaz kullanılmaz, bu yayınlar alınamaz ve dağıtılamaz.

Radyo ve Televizyon Vericileri

MADDE 13. — TRT Kurumu ile diğer kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarına, ulusal ve bölgesel yayın için, ulusal planlamaya uygun olarak tahsis edilen yayın alanlarını kapsayacak verici tesislerinin veya kanal imkânlarının yeterli olmaması halinde, radyo ve televizyon vericisi kurma izni verilebilir.

Telekomünikasyon Tesisleri

MADDE 14. — Radyo ve televizyon yayın kuruluşlarına, almış oldukları yayın izni ve lisansı çerçevesinde, yayınlarını bir merkezden yapmalarını sağlamak amacıyla, vericiler arasında ulusal telekomünikasyon şebekesinden faydalanma imkânı olmadığı hallerde, yayın amacıyla kullanılması kaydıyla uç linkleri kurulması için 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine göre kurma ve işletme izni verilebilir.

Radyo ve Televizyon Alıcı ve Verici Cihazlarının İmal, İthal ve Montaj Şartları

MADDE 15. — Radyo ve televizyon alıcı cihazlarının imali, montajı ve ithalinde aranacak teknik özellikler Türk Standartları Enstitüsü tarafından belirlenerek yayınlanır ve zorunlu standart olarak uygulanır.

Radyo ve televizyon verici cihazları 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine tabidir.

Genel Esaslar ve Hükümler

MADDE 16. — Tüm radyo ve televizyon yayınları Anayasal ilkeleri ve kişi haklarını dikkate alarak yapılır. Bunun gözetilmesi ve yayın ve reklam dengesi ve düzeltme ve cevap hakkı gibi konular ve bunları değerlendirecek kurallar demokratik katılımı da sağlayacak şekilde yönetmeliklerle düzenlenir.

MADDE 17. — Yurt içine yayın yapacak kamu ve özel radyo televizyon kuruluşlarının yayın izni ve lisans talebinde bulunabilmeleri için yerine getirmeleri gerekli ön koşullar ile bu izin verilmesine ve kullanılmasına ilişkin esas ve usuller yönetmeliklerle belirlenir ve uygulanır.

MADDE 18. — Ön koşulları yerine getirmiş müracaatçı kuruluşları, 2813 sayılı Telsiz Kanununun diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tarafsızlık ve eşitlik ölçütleri dahilinde yayın izni ve lisansı verilir, frekans ve kanal tahsisi yapılır.

MADDE 19. — Yayın kuruluşlarının kanun ve yönetmeliklerde belirtilen koşul ve esaslara uymaması halinde, yayın izni ve frekansı tahsisi geçici ya da sürekli olarak iptal edilir ve gerekli yasal işlemler yapılır.

MADDE 20. — Radyo ve televizyon frekans kanalları ile kamuya ait verici tesisleri, yayın izni verilen kuruluşlara kamu adına kiralanır ve bununla ilgili usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile koordine edilerek belirlenir ve uygulanır.

MADDE 21. — Bu Kanun yayın tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 22. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

G E R E K Ç E

Özel radyo ve televizyon yayınlarının yasal bir çerçeveye oturtulması teknik gerekler ve uluslararası ilişkiler nedeniyle ve toplumun istemlerine cevap vermek amaçlarıyla artık bir zorunluluk haline gelmiş bulunmaktadır. Özel radyo ve televizyonlar teknolojideki gelişmelerin ve demokratik çöksesliliğin bir sonucu olarak ülkemizde hızla çoğalırken bunların bir sisteme bağlanamayışı nedeniyle çok önemli teknik sorunların doğduğu kamuoyu tarafından yakından bilinmektedir.

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kullanılan ulusal radyo ve TV frekans tahsisleri; Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Telsiz Tüzüğünde Broadcast hizmetlere ayrılmış bulunan frekans bantlarından yapılmaktadır. Ancak bu kullanımda bölgesel olarak uluslararası düzeyde bir prensibe bağlanmıştır. TV yayınları için frekans tahsisi yapılırken, 1961 yılında imzalanan ve belirlenen kriterler esas alınmaktadır. Planda yapılacak bir değişiklik ve plan dışından seçilecek bir frekans için, belirtilen planlama kriterlerine uyulmak zorunda olup, ülke sınırlarına ve kıyılara yakın bölgelerde kurulacak TV istasyonlarına ait frekans tahsislerinin komşu ülkeler ile uluslararası koordinasyonu zorunlu kılmaktadır.

FM radyolar için ise; 1 Temmuz 1987'de yürürlüğe giren Cenevre, 1984 (GE - 84) Radyo FM Anlaşmasında, Avrupa Yayın Sahasında FM ses yayınlarına tahsis edilmiş bulunan 87.5-108 MHZ frekans bandının kullanımı bazı kriterlere bağlanmış bulunmaktadır. Planda yapılacak bir değişiklik veya plan dışından seçilecek bir frekans için belirtilen planlama kriterlerine uyulması için yapılacak VHF/FM radyo frekans tahsislerinin uluslararası tescili zorunlu olup öncelikle de komşu ülkelerle koordinasyonun yapılmasını gerektirmektedir.

Bu nedenlere ilave olarak, mevcut radyo frekansları ile diğer hizmet sistemlerine örneğin hava seyirüsefer ve televizyon bantlarına ait frekansları etkilemeksizin seçilerek FM radyo frekanslarının saptanmasında; teknik kriterlere millî ve uluslararası kurallara kesinlikle uyulmalıdır.

Uluslararası ve millî bir tabii kaynak olarak kullanılan ve kamunun ortak malı olan sınırlı sayıdaki frekansın özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca sağlıklı bir sistem içinde kullanılması kuşkusuz ki hem hizmetin verimliliğini hem de kalitesini artıracak bir unsur olacaktır.

Diğer taraftan özel radyo ve televizyon yayınlarının anayasal demokratik düzeni ve kişi haklarını gözeten ve ilkeli bir yayıncılığı da öngören bir çerçevede kamuyu bilgilendirme görevini sürdürmesi de halkımızın beklentileri arasında yer almış bulunmaktadır.

Bütün bu gerçekler ortada iken DYP - SHP İktidarının Anayasanın 133 üncü maddelerinin değiştirilmesine ilişkin yaklaşımı ve bu konudaki başarısız ve beceriksiz tutumu ve özel radyo ve televizyon kanallarının zorlama bir emirle kapatılması sonucunda ülkemizde siyasal bir kaosun yaşanmasına yol açtığı herkes tarafından bilinmektedir. İktidarın yasal bir düzenleme yerine gereksiz bir şekilde anayasa değişikliğine yönelen ve bunda da başarılı olamayan girişiminin bu tıkanıklığın esas sebebi olarak ortaya çıktığı da anlaşılmış bulunmaktadır.

Anayasanın 133 üncü maddesi Anayasanın düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetini düzenleyen 26 ncı maddesi ile birlikte düşünüldüğü takdirde Özel Radyo ve Televizyon yayınlarının yasallaşması için Anayasal bir değişikliğe gerek olmadığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Esasen 26 ncı madde herkesin düşüncelerini serbestçe açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu ancak radyo, TV yollarıyla yapılacak yayınların ise izne tabi olduğunu ifade etmektedir. Böylece Anayasa bu hakkın varlığını kabul etmekte fakat bunun yasal bir sisteme bağlanmasını öngörmektedir. Kaldı ki söz konusu anayasa maddelerinin danışma meclisinde yapılan müzakerelerinde de 133 üncü maddenin bir tekel oluşturmaya dönük olmadığı ilgili Anayasa Hazırlık Komisyonu Başkanı tarafından da açıkça ifade edilmiş bulunmaktadır. Devlet elindeki gücü, her zaman için doğrudan veya yetki ve izin vereceği kamu veya özel kuruluşlar aracılığıyla da yürütme hakkına sahip olagelmıştır.

Bu nedenle CHP olarak bu tıkanmışlığı gidermenin yasal bir düzenleme ile mümkün olacağını düşünüyor ve anayasal değişikliğe gerek olmadan TBMM'de acilen bir çözüm bulunması için bu kanun teklifini veriyoruz. Burada önemli olan yayın izninin verilebileceği ve yönetmeliklerle de kriterlerinin saptanabileceği bir yasal düzenin bir an önce kurulması gereğidir ve bu görev ne iktidarın ne de muhalefetin birbirine çelme atmasına izin vermeyecek kadar da acil ve önemlidir.

Istemihan Talay

İçel

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

14.7.1993

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 2/745, 2/754

Karar No. : 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca, 9.7.1993 tarihinde Komisyonumuza gönderilen, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Bursa Milletvekili Turhan Tayan, Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Bayburt Milletvekili Ülkü Güney ve Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemli ve Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İçel Milletvekili Aydın Güven Gürkan'ın, Kamu ve Özel Radyo ve Televizyonlarının Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi ile İçel Milletvekili İstemihan Talay ve Dört Arkadaşının Özel Radyo ve Televizyon Yayınlarının Düzenlenmesine İlişkin Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 13 - 14.7.1993 tarihli toplantılarında, Devlet Bakanı Güneş Müftüoğlu, Ulaştırma Bakanlığı, Telsiz Genel Müdürlüğü, PTT Genel Müdürlüğü, TRT Genel Müdürlüğü, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı temsilcileri de bulunduğu halde incelenmiştir.

Anayasanın 133 üncü maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak getirilen ve mevcut yasal boşluğu doldurmayı amaçlayan teklifler Komisyonumuzca olumlu bulunmuş, birleştirilerek görüşülmesi ve daha geniş kapsamlı olan 1 inci Teklifin görüşmelere esas alınması Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tümündeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin başlığı genel bir ifadeyi içerecek biçimde yeniden düzenlenmiş, 1 inci madde de bu doğrultuda değiştirilmiştir.

2 ve 3 üncü maddeler eksiklikleri tamamlanarak yeniden düzenlenmiştir.

Teklifin 5 inci ve 18 inci maddelerinde düzenlenen ilkeler tek bir madde halinde ve ayrı bir bölümde 4 üncü madde olarak düzenlenmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu düzenleyen 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 inci maddeler gerekli düzenlemeler yapılarak kabul edilmiştir.

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi ve Yayınların Düzenlenmesi Bölümünde yer alan maddeler yeniden gözden geçirilirken bu bölüme, özel radyo ve televizyon kuruluşlarının ulusal yayın izni almaları halinde yurdun % 70 ine, haftada seksen saat yayın yapmalarını emreden bir hüküm, yeniden iletim yasağı getiren bir hüküm ile reklamları düzenleyen beş ayrı hüküm yeni madde olarak eklenmiştir. Cevap hakkı da ayrı bir madde olarak düzenlenmiştir.

Radyo ve televizyon kuruluşlarını düzenleyen madde günün koşullarına uygun biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Müeyyideler başlıklı bölümde yer alan maddeler yeniden düzenlenirken, Türkiye Radyo ve Televizyon Yüksek Kuruluna ilişkin 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin yürürlükten kalkacağı da hükme bağlanmıştır.

Radyo ve televizyon kuruluşlarında çalışan haber elemanlarının 5953 sayılı Kanun kapsamına alınmasını öngören bir madde de metne eklenmiştir.

Geçici Maddeler de yeniden düzenlenmiştir.

Bütün bu düzenlemeler yapılırken, 17.1.1989 tarihli ve 3517 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesinin 18.5.1990 Tarihli E : 1989/9; K : 1990/8 sayılı Kararı ile iptal edildiğini göz önüne alan Komisyonumuz, bu yasal boşluğu bir an önce doldurulması için Hükûmete tavsiyede bulunmuş ve bu hususun Komisyon Raporunda belirtilmesini de kararlaştırmıştır.

Komisyonumuz, ayrıca, konunun önemini göz önüne alarak, teklifin Genel Kurulda öncelikle görüşülmesinin istenmesini kararlaştırmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
İhsan Saraçlar
Samsun
Üye

Coşkun Gökcalp
Kırşehir
(Muhalefîm)
Üye

Yüksel Yalova
Aydın

(22 nci maddenin tümüne, 18 inci maddenin
(e) fıkrasının 2 nci cümlesine muhalifim)

Üye

Hasan Korkmazcan
Denizli

(Affı kapsamaması sebebiyle muhalifim)

Üye

Ali Oğuz
İstanbul
(Muhalefîm)

Üye

M. Sadık Avundukluoğlu
Kırıkkale

Üye

Mustafa Yılmaz
Malatya

(Bazı maddesine karşıyım)

Sözcü

Uğur Aksöz

Adana

Üye

İ. Melih Gökçek

Ankara

(Bu maddelere muhalifim)

Üye

Avni Akyol

Bolu

Üye

Mahmut Oltan Sungurlu
Gümüşhane

Üye

İsmet Kaya Erdem
İzmir

Üye

Coşkun Kırca
İstanbul

(5 inci maddenin 1 ilâ 5 ve 8 ilâ 11 fıkraları
ile 1 ve 2 nci geçici maddelerine muhalifim
ve bu sebeble Komisyon metninin tümüne
çekinirim. Genel Affı içermemesinden ötürü
de çekinirim.)

Üye

Yahya Uslu
Manisa

Üye

Nevzat Ercan
Sakarya

MUHALEFET VE ÇEKİNSERLİK ŞERHİ

Komisyon metninin 5 inci maddesinin 1 ilâ 5 ve 8 ilâ 11 inci fıkraları ile 1 ve 2 nci Geçici Maddelerine Muhalefîm. Ve bu sebeble Komisyon metninin tümüne çekinir oy kullandım. Metnin genel oyla ilgili bir hüküm içermemesinden dolayı da metnin tümüne çekinirim.

Coşkun Kırca
İstanbul

MUHALEFET VE ÇEKİNSERLİK ŞERHİ

Kanun teklifine ait Anayasa Komisyonu metninin 5 inci maddesinin 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10 ve 11 inci fıkralarında ve 1 ve 2 nci geçici maddelerinde yer alan Radyo ve Televizyon Üst Kuruluşunun kuruluşu ve seçilmesine dair hükümler açıkça Anayasaya aykırıdır. Bu sebepten dolayı bu hükümlere muhalifim ve Anayasaya aykırılığın öneminden ötürü bu gerekçeyle Komisyon metninin tümüne çekinser oy kullandım.

Anayasanın değişik 133 üncü maddesi hükümleri, bu Üst Kurulun tarafsız ve özerk bir yapıya sahip olmasını gerektirir. Bu şıkta özerklik, tarafsızlığın vazgeçilmez bir teminatı olarak düşünülmüştür. Oysa, Komisyon metnine göre, Üst Kurul üyelerinin beşi iktidar partisi veya partileri tarafından gösterilecek adaylar arasından; dördü de muhalefet partisi veya partileri tarafından gösterilecek adaylar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından seçilecektir. Üst Kurul üyelerinin siyasî parti üyesi olamamaları her ne kadar bu metinde hükme bağlanmışsa da, partiler sistemimize hâkim alışkanlıklar göz önünde bulundurulduktaki, bu üyelerin iktidar partisi veya partilerince kendi görüşlerine yakın kişiler arasından seçilmesi büyük bir ihtimaldir. Diğer taraftan, muhalefet partisi veya partilerince gösterilecek adayları da Meclis Genel Kurulu seçecektir. Bunun memleketimizde partiler sisteminin alışkanlıkları dikkate alındıkta fiilî sonucunun, bu adayların dahi seçilebilmek için iktidar partisi veya partilerine şirin davranma taktiklerini kullanmaları olması ziyadesiyle ihtimal dahilindedir. Benzeri hallerde bu olgu sık sık görülmüştür. Sonuç olarak, Üst Kurulun kararlarının iktidar partisi veya partilerinin kesin üstünlüğünden etkileneceği açıktır. Öte yandan, Üst Kurulda iktidar partisi veya partilerince aday gösterilip seçilenler ile muhalefet partisi veya partilerince aday gösterilenler arasında bazı uzlaşmalara ulaşılabilese bile, bu uzlaşmalar tarafgirlikler arasındaki uzlaşmalar olacak ve bir kamu hizmetinden beklenen salt kamu yararı anlayışına Kurulun tarafsızlığı bağlamında tam olarak uygun olmayabilecektir. Nihayet, böyle bir Üst Kurula kamuoyunun tarafsızlık hususunda güven duyması beklenemez.

Kaldı ki bu madde, Anayasanın 87 nci maddesine açıkça aykırıdır. Anayasa, bu maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerini tahdidî olarak saymaktadır. Nitekim, bu maddede Meclisin bazı görev ve yetkileri açıkça belirlenmekte ve ayrıca, Meclisin "Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanacağı ve görevleri yerine getireceği" ifade edilmektedir. Açıktır ki Anayasa Meclise Üst Kurulun görev ve yetkilerine sahip bir heyetin üyelerini seçmek yetki ve görevini hiçbir suretle vermiş değildir.

Bu görüşe karşı ileri sürülen düşüncelerden birine bakılırsa, Meclis mademki kanun koyma yetkisine sahiptir, kanun koymak suretiyle kendi kendisine böyle bir yetki verebilir. Bu düşünceyi desteklemek için ileri sürülen bir diğer gerekçe de, Meclisin millete ait kayıtsız şartsız egemenliği kullandığı ve bu suretle kendi kendisini böyle bir konuda yetkilendirebileceğidir.

Oysa, Anayasanın 87 nci maddesinde "kanun koymak"tan maksat, hukuk kuralları hiyerarşisinde Anayasa kurallarından sonra yer alan genel ve objektif kuralları bu kuralları vaz etme usulüne uygun olarak belirlemek ve ayrıca Anayasanın aynı usule göre vaz edileceğini belirttiği diğer hususları da aynı şekilde düzenlemektir. Anayasanın 11 inci maddesinin son fıkrası "kanunların Anayasaya aykırı olamayacağını" belirtmiştir. Yine Anayasanın 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrası da, Türk Milletinin egemenliğini yetkili organlar, (yani bu arada yasama alanında Meclis) eliyle kullanacağını; ancak bu kullanışın "Anayasanın koyduğu esaslara göre"

gerçekleşmesi gerektiğini söylemektedir. Bu suretle, aynı maddenin ilk fıkrasında yer alan millî egemenliğin kayıtsız ve şartsız niteliği, sadece egemenliğin Millete ait oluşu açısından; diğer bir deyimle, bu ilkenin tek anlamı, Millet'in egemenliğini başka hiçbir kişi veya toplulukla paylaşmadığından ibarettir. Herhalde millet adına yasama yetkisini kullanan Meclisin bu kullanım sırasında kanunların muhtevası ve yapım usulü açılarından kayıtsız şartsız hareket ederek Anayasaya aykırı davranamayacağı apaçıktır. Esasen, hukuk devleti niteliğine sahip bir devlette başka türlü düşünülemez. Bu tahlil gösteriyor ki, Meclis, söz konusu Üst Kurulu seçme yetki ve görevini, Anayasada öngörülmeşiğine rağmen, kendi kendisine veremez.

Halbuki, geçmişte kanunlarımız, radyo ve televizyon alanındaki denetimi yerine getirebilmek için, tarafsızlığından kuşku duyulamayacak vasıftaki kişilerce aynı vasıftaki kişilerin bu gibi heyetlere seçilmesini sağlayabilecek bir modeli zaten geliştirmişti. Aslında, mevcut Yüksek Kurul da bu modelden ayrılmıştır. Üst Kurulda salt çoğunluğu bu şekilde seçilmiş bu vasıftaki vatandaşlardan kurmak yerine, seçilmeyi sonuç itibarıyla iktidar partisi veya partilerine bırakan bir sistem herhalde tercih edilmemeliydi. Kanaatimce, bu temel ilkeye uyulsaydı, üst Kurula tarafsızlığı ve özerkliği açısından kamuoyunda güven duyulmasını sağlamak pekala mümkün olurdu.

Komisyon metninin 5 inci maddesinin 1 ila 5 ve 8 ila 11 inci fıkralarının ve 1 ve 2 nci geçici maddelerinin Anayasa Mahkemesince iptali eğer itiraz yoluyla gerçekleşirse, itirazı Anayasa Mahkemesine aksettiren idarî mahkemenin bu maddedeki Anayasa ihlalinin ciddiyetinden ötürü, Üst Kuruldan sâdir olmuş bulunup idarî mahkemeden iptali istenecek icraî, idarî işlem hakkında yürütmeyi durdurma kararı alması da kuvvetle muhtemeldir. Bu takdirde ise, Komisyon metninin kurduğu sistem tümüyle işlemez hale gelecektir. Böylesine vahim bir sakıncaya katlanmak için hiçbir makul sebep yoktur.

14.7.1993

Coşkun Kırca
İstanbul

DOĞRU YOL PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ BURSA MİLLETVEKİLİ TURHAN TAYAN, ANAVATAN PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ BAYBURT MİLLETVEKİLİ ÜLKÜ GÜNEY, KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA KALEMLİ VE SOSYALDEMOKRAT HALKÇI PARTİ GRUP BAŞKANVEKİLİ İÇEL MİLLETVEKİLİ AYDIN GÜVEN GÜRKAN'IN TEKLİFİ

Kamu ve Özel Radyo - Televizyonlarının Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Teklifi

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, kamu ve özel radyo - televizyon yayınlarının düzenlenmesine ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalga yoluyla yurt içine ve dışına yapılan radyo ve televizyon yayınları ile ilgili hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulanmasında geçen deyimlerden;

- a) Üst Kurul : Radyo ve televizyon üst kurulunu,
- b) Radyo Yayını : Elektromanyetik dalgalar yoluyla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan ses yayınlarını,
- c) Televizyon Yayını : Elektromanyetik dalgalar yoluyla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan, hareketli veya sabit resimlerin sesli veya sessiz kalıcı olmayan yayını,
- d) Elektromanyetik Dalga : Boşlukta veya kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortamda ışık hızı ile yayılan, sunî olarak üretilmiş elektrik ve manyetik özellikleri olan dalgayı,
- e) Radyo ve Televizyon Vericisi : Radyo ve televizyon yayınlarının doğrudan izlenebilmesine imkân veren yer veya uzaydaki, hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz ve sistemleri,
- f) Kablo Televizyon : Televizyon yayınlarının kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortam üzerinden halkın alması maksadıyla abonelere ulaştırıldığı yayın türünü,
- g) Kapalı Devre Televizyon Sistemi : Televizyon yayını dışında eğitim, öğretim, güvenlik ve turizm gibi belirli amaçlar için bir bina dahilinde veya birbiri ile ilişkili binalar grubunda kullanılan kablo televizyonu,
- h) Radyo Alıcısı : Radyo yayınlarını almaya veya alıp kaydetmeye ve dinlemeye yarayan cihazları,
- i) Televizyon Alıcısı : Televizyon yayınlarını almaya ve seyrettirmeye yarayan cihazları,
- j) Ek Yayın Hizmetleri : Televizyon yayınlarında, tahsis edilen kanal içinde kalmakla birlikte kullanılmayan bölümler üzerinden; radyo yayınlarında ise tahsis edilen kanal içinde ek taşıyıcılar aracılığıyla, televizyon ve radyo program yayınlarıyla birlikte yapılan, radyo veri sistemi, veri yayıncılığı, teletext ve benzeri bağımsız hizmetleri,
- k) Uydu Yayın : Tüm toplumun alması amacıyla, yayınlanmak üzere üretilen radyo ve televizyon programlarının yetkili yayıncı veya hizmeti temin edecek kişi veya kuruluş tarafından şifreli veya şifresiz olarak uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla yapılan ilk yayını,

1. Yeniden İletim : Yetkili yayın kuruluşu tarafından, halkın izlemesi amacıyla, kullanılan teknik araç ne olursa olsun, yayınlanan televizyon program hizmetlerinin değişiklik yapılmaksızın bütününlüğünü veya bir bölümünü alınmasını ve aynı anda veya daha sonra iletilmesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Radio ve Televizyon Üst Kurulu

Kuruluş

MADDE 4. — Radio ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek amacıyla, bağımsız bir kamu tüzelkişiliği niteliğinde Radio ve Televizyon Üst Kurulu kurulmuştur.

İlkeler

MADDE 5. — Üst Kurul, radio ve televizyon yayınlarının; Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığını, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünü, toplumun huzurunu, genel ahlakı, anlatım özgürlüğünü, iletişim ve yayında çoğulculuğu, adaleti ve tarafsızlığı, kamu hizmeti anlayışını, millî ve manevî değerleri, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin temel nitelik ve ilkelerini koruyacak tarzda yapılmasını gözetir.

Seçimi, Görev Süresi

MADDE 6. — Üst Kurul, basın, yayın, iletişim ve teknolojisi, kültür, eğitim, hukuk alanlarında birikimi olanlardan ve yaş sınırı aranmaksızın, Devlet memuru olma niteliğine sahip, beşi iktidar partisi veya partilerinin, dördü muhalefet partilerinin göstereceği adaylar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen dokuz üyeden oluşur.

Seçim için, iktidar partisi veya partileri on, muhalefet partileri sekiz aday gösterirler. Adayların belirlenmesinde, siyasî partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanındaki temsil oranları esas alınır. Adaylar, siyasî parti gruplarında yapılan görüşmeler sonunda belirlenir. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Adaylar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca Resmî Gazetede ilan edilir.

İlandan en geç on gün sonra gizli oyla seçim yapılır. İktidar ve muhalefet partileri tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler halinde, birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. İktidar ve muhalefet kontenjanlarından Üst Kurul'a seçilecek üyelerin tam sayısından az veya fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

Seçimde, iktidar partisi veya partileri kontenjanından en çok oyu alan beş aday ile muhalefet partileri kontenjanından en çok oyu alan dört aday seçilmiş olur. Seçim sonucu Resmî Gazetede yayımlanır.

Üst Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır.

Üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir.

Üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olursa, Türkiye Büyük Millet Meclisi, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde tatilde ise tatilin bitiminden başlayarak bir ay içinde yeni üyeyi seçer. Boşalan üyelik, hangi kontenjandan olmuşsa, yeni üyenin seçimi de o kontenjandan ve iki katı aday arasından yapılır.

İktidar partileri kontenjanından bir üyelik boşalması halinde seçim, iktidar ortağı büyük partinin göstereceği bir aday ile iktidar ortağı diğer partilerin kendi aralarında adçekmeyle tespit edebilecekleri bir aday arasında yapılır.

Muhalefet partileri kontenjanından bir üyelik boşalması halinde de seçim, anamuhalefet partisinin göstereceği bir aday ile diğer muhalefet partilerinin kendi aralarında adçekmeyle tespit edecekleri bir aday arasında yapılır.

İktidar ve muhalefet partilerinin kontenjanından birden fazla üyelik boşalması halinde siyasî partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanındaki temsil oranları esas alınır.

Boşalan üyeliğe seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

Başkan ve Başkan Yardımcısı

MADDE 7. — Üst Kurul, üyeleri içinden bir Başkan seçer. Başkanın görev süresi iki yıldır.

Başkan, Üst Kurul üyeleri arasından kendine bir Başkan Yardımcısı seçer ve Üst Kurulun onayına sunar. Başkan Yardımcısının görev süresi, Başkanın görev süresi ile sınırlıdır.

Görev ve Yetkiler

MADDE 8. — Üst Kurulun görev ve yetkileri şunlardır :

- a) Ulusal ve yerel frekans planlamalarını yaptırmak,
- b) Ön şartları yerine getirmiş müracaatçı kuruluşlara, kamu menfaati, iletişimde çoğulculuk, tarafsızlık ve hakkaniyet ölçüleri dahilinde yayın izni ve lisans vermek, 16 ncı maddeye uygun olarak ulusal ve yerel kanal ve frekans bandlarının Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu eliyle kullanılan kanal ve frekans bandları dışında kalanların en az % 50 sinin zaman paylaşımli ve bölgesel dengelere uygun biçimde kullanımını gözeterek kanal ve frekans bandları tahsis etmek,
- c) Radyo ve televizyon kuruluşlarına, ulusal ve yerel yayınları için ulusal kanal ve frekans bandı planına uygun olarak tahsis edilen yayın alanlarını kapsayacak verici tesisleri kurma ve işletme iznini 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine uygun olarak vermek ve tesisin bu Kanun hükümlerine ve tesis şartlarına uygunluğunu denetlemek,
- d) Bu Kanun hükümlerine uygun olarak radyo ve televizyon kuruluşlarının ulusal ve yerel yayınlarına imkân verecek, ulusal kanal ve frekans bandı planında öngörülen radyo ve telsiz vericileri ile sabit veya hareketli yayın yerleri arasında mevcut telekomünikasyon şebekesi yanında, uydu aracı ile bağlantı kurabilmeleri amacıyla ve öngörülen amaçlar için kullanılmasi kaydıyla ve linkleri kurabilmeleri için 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine uygun şekilde telekomünikasyon tesisleri kurma ve işletme izni vermek ve tesislerin bu Kanun izin esaslarına uygun olarak işletilmesini denetlemek,
- e) Zaman paylaşımli kanal ve frekans bandlarının tahsisinde bölgesel dengeleri gözeterek, kuruluşları ülkenin değişik bölgelerinde yayın yapmaya teşvik etmek,
- f) Yurt içinden yayın yapacak kamu ve özel radyo-televizyon kuruluşlarının yayın izni ve lisans talebinde bulunabilmek için yerine getirmeleri gerekli ön şartları ve standartları Avrupa Sınır Ötesi Yayın Sözleşmesi ilkeleri gözönünde bulundurularak tespit etmek ve kamuoyuna duyurmak,
- g) Kanal ve frekans bandı tahsisinde gerekli şartları ve tahsis hakkı alanların yayına geçme süresini belirlemek,
- h) Kamu ve özel radyo-televizyon yayınlarını izleme mekanizmalarını kurarak yayınların 18 inci maddeye ve kamu düzeni, genel ahlâk, genel sağlık, yaşalara saygı, toplumsal değerlerin korunması, kişi hakları, haksız rekabet, cevap hakkı ve Avrupa Sınır Ötesi Yayın Sözleşmesi ilkelerine uygunluğu açılarından denetlenmesini yapmak,
- i) Özel radyo ve televizyon kuruluşlarının haber ve programlarında, tüm demokratik kuruluşlar ve siyasî partiler arasında çoğulculuğun ve fırsat eşitliğinin korunmasını gözetmek ve gerekli önlemleri almak,

j) Yayın kuruluşlarının, bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yapması ve tahsis şartlarına uymaması halinde, cezalandırılmalarına karar vermek,

k) Yurt içinde, yayınların ulaşamadığı yerlerde, yerel imkânlarla radyo ve televizyon vericisi kurulmasına izin vermek,

l) Seçim yasakları dışında siyasî partilere ve kamu yararına hizmet veren kuruluşlara, istekleri halinde geçici süreli yerel yayın yapabilmeleri için boş frekans bulunması koşuluyla radyo yayını yapmak üzere frekans tahsis etmek,

m) Uydu aracılığı ile yurt içinden veya yurt içine yapılacak yayınların ulusal ve uluslararası ilke ve esaslara uygunluğunu gözetmek, bu amaçla diğer ülkelerdeki yetkili kuruluşlarla işbirliği yapmak,

n) Şifreli yayınlarla kablolu televizyon tesis ve yayınları ile ilgili kuralları belirlemek,

o) Radyo ve televizyon yayınları ile ilgili kamuoyunda doğan tepki, beğeni ve hassasiyetleri sürekli olarak izlemek ve gerekli yönlendirmelerde bulunmak amacıyla gerekli kamuoyu araştırmalarını yapmak ve yaptırmak,

p) Telsiz Genel Müdürlüğünün görevleri dışında, radyo ve televizyon yayınları ile ilgili uluslararası kuruluşlar nezdinde ülkemizi temsil etmek, gerektiğinde Başbakanlığın onayı ile belge imzalamak,

r) Radyo ve televizyon konusunda tüm ilgili kurum ve kuruluşlarla periodik istişarelerde bulunarak, kamuoyu eğilimlerini de dikkate alan gerekli düzenlemeleri yapmak,

s) Çalışma ve faaliyetleri ile ilgili yönetmelik ve diğer düzenlemeleri Avrupa Sınır Ötesi Yayın Sözleşmesi ilkelerine uygun biçimde hazırlamak.

Üst Kurul Üyeliği ile Bağdaşmayan Haller

MADDE 9. — Üst Kurul üyeleri, özel radyo ve televizyon şirketlerine ortak olamazlar, aslî görevleri dışında resmî veya özel hiçbir görev alamazlar; görev alanlar çekilmiş sayılırlar. Bu husus Üst Kurulca karara bağlanır.

Üst Kurul Üyelerinin Teminat ve Mali Hakları

MADDE 10. — Üst Kurul üyelerine görevleri süresince, Başbakanlık Müsteşarı için öngörülen ek gösterge uygulanır. Ayrıca, Başbakanlık Müsteşarına verilen zam ve tazminatlarla, makam tazminatı ödenir.

Kamu görevlileri, seçildikleri görev süresince kurumlarından ücretsiz izinli sayılırlar. Ancak, bu görevde geçecek süre, mesleklerinde geçmiş ve mümtazen terfi etmiş sayılırlar.

Üst Kurul üyeliğine seçilenlerin, seçilmeden önce tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşları ile ilişkileri devam eder. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşu ile ilgisi olmayanlar, istekleri halinde Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilişkilendirilir. Emekli olanların ise emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur.

Üst Kurul üyeleri, seçildikleri görev süresince, kuruldaki görevlerinden ve seçilerek geldikleri görevlerinden alınmazlar.

Üst Kurul üyeleri Türk Ceza Kanunu uygulaması bakımından Devlet memuru sayılırlar.

Üst Kurul üyeleri, her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna mal bildiriminde bulunurlar.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 11. — Üst Kurul en az yedi kişi ile toplanır. Karar yeter sayısı beştir. Ancak, kanal tahsisinde karar yeter sayısı üye tamsayısının üçte ikisidir.

Sürekli çalışan Üst Kurul, en az haftada bir toplanır.

Mali Kaynaklar ve Bütçe

MADDE 12. — Üst Kurulun gelirleri, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve tüm özel radyo televizyon kuruluşlarınca sağlanan brüt reklam gelirlerinden kesilecek % 5 pay ile, gerektiğinde Hazine tarafından ayrılacak ödenekten oluşur.

Üst Kurul her yıl için yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere Hazineden verilmesi gereken ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Üst Kurulun bütçesi, Plan ve Bütçe Komisyonunda incelenir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır.

Reklam Gelirlerinin Ödenmesi

MADDE 13. — Reklam gelirleri elde edildikleri ayı takip eden ay içinde Üst Kurula ödenir. Ödemede bulunmayan kurum ikaz edilir. İkaz yazısından sonra yedi gün içinde de ödeme yapılmazsa yayın durdurulur.

Reklam gelirlerinin ödenmesinde 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Hükümet ile İlişkiler

MADDE 14. — Üst Kurul, Hükümet ile ilişkilerini Başbakanlık aracılığı ile yürütür.

Üst Kurul Personeli

MADDE 15. — Üst Kurul, kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek maksadı ile yeteri kadar sayıda ve vasıfta personelden teşkilatını oluşturur.

Teşkilat ve kadrosu Üst Kurul tarafından hazırlanır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun onayı ile yürürlüğe girer.

Teşkilat personeli, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personeline uygulanan personel hükümlerine tabidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi, Yayın İlkeleri ve Yayınların Düzenlenmesi

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi Yetkisi

MADDE 16. — 2813 Sayılı Telsiz Kanununun diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tüm kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi ile yayın izni ve lisansı vermek ve bu tahsis ve izni iptal etmek yetkisi, münhasıran Üst Kurula aittir.

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi

MADDE 17. — Ulusal kanal ve frekans bandı planlamasındaki kanal ve frekans bandlarının dörtte biri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilir.

Geriye kalan ulusal ve yerel kanal ve frekans bandlarının yarısı tam gün üzerinden, diğer yarısı ise istek halinde zaman paylaşımı ve gerekirse dönüşümlü olarak tahsis edilir.

Tahsis süresi üç yıldır.

Yayın İlkeleri

MADDE 18. — Genel yayın ilkeleri şunlardır :

- a) Bu Kanun ve Avrupa Sınır Ötesi Yayın Sözleşmesindeki ilkelere uygun olmak,
- b) Cumhuriyet ve demokrasi ilkelerini kökleştirmek, Türkiye Cumhuriyetinin çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmasını öngören millî hedeflere ulaşmasını gerçekleştirmek,
- c) Türk tarih, kültür ve millî eğitiminin gereklerini gözetmek,

d) Mümkün olan hallerde ve uygun yolları kullanarak; haberlere, spor haberlerine, maçlara, reklamlara ve teleteks hizmetlerine ayrılmış zamanlar hariç olmak üzere, yayıncıların, yayın zamanlarının büyük bir kısmının yerli yapımlara ayırmasını sağlamak, bu oranı, seyircilerin taleplerini gözönüne alarak ve yayıncının haber verme, eğitim, kültür ve eğlendirme sorumluluklarını dikkate alarak ve uygun esasları öngörmek suretiyle, aşamalı bir biçimde gerçekleştirmek,

e) Kolayca anlaşılabilir, doğru, temiz ve güzel bir Türkçe kullanmak, argo ve edep dışı kelime ve deyimlere yer vermemek,

f) Yayıncıların, haberleri gerçek ve olayları doğru olarak sunmalarını sağlamak ve kamuoyunun serbestçe oluşumunu teşvik etmek,

g) Toplumun beden ve ruh sağlığına zarar vermemek, çocukların ve gençlerin fiziksel ve ruhsal gelişimlerini zedeleyebilecek programların yayın saatlerinde duyarlı olmak,

h) İnsanlık onuruna, kişilerin özel hayatlarına, şeref ve haysiyetlerine, toplumun değer yargılarına ve inançlarına saygılı olmak,

i) Karamsarlık, umutsuzluk, kargaşa, dehşet, saldırganlık gibi olumsuz duygular uyandırmak ve telkin etmek amacıyla yönelik yayın yapmamak,

j) Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için, kamuoyunu ilgilendiren konularda yeterli yayın yapmak, tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasî partinin, grubun, çıkar çevrelerinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak.

Telsiz Genel Müdürlüğü

MADDE 19. — Telsiz Genel Müdürlüğü, radyo ve televizyon yayınlarına esas olan bütün kanal, frekans bandları ve gerekli teknik bilgileri Üst Kurula bildirir, yapılan tahsisleri uygular ve teknik bakımdan izler.

Telsiz Genel Müdürlüğü, Üst Kurulun taleplerini öncelikle yerine getirmekle mükelleftir.

Yayımların Men Edilmesi

MADDE 20. — Yargı kararları dışında, yayınlar önceden kontrol edilemez, durdurulamaz. Ancak, millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı haller, yargı için acele hallerdendir.

Seçimlerde Siyasî Partilerin Yayınları

MADDE 21. — Seçim dönemlerindeki yayınlar, propaganda ve reklamlarla ilgili olarak Yüksek Seçim Kurulunun karar ve düzenlemeleri esas alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları

MADDE 22. — Özel radyo ve televizyon kuruluşları anonim şirketi olarak kurulurlar. Asgarî sermaye sınırı Üst Kurulca belirlenir. Hisse senetlerinin halka arzında 28.7.1981 Tarihli ve 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre Sermaye Piyasası Kurulundan izin alınmadan önce Üst Kurulun onayının alınması şarttır. Hisse senetleri nama yazılı olur.

Aynı sermaye ile birden fazla radyo ve televizyon işletmesi kurulamaz. Birinci derece ak-rabalar bu kuruluşlarda hisse sahibi olamazlar.

Bir hissedarın, bir kuruluştaki hisse miktarı ödenmiş sermayenin % 20'sinden, birden fazla kuruluşta hisse sahibi olanların tüm hisselerinin toplamı da % 20'den fazla olamaz. Yabancı sermaye toplam payı da % 10'u geçemez.

Bir kuruluşta % 10'dan fazla hissesi olanlar Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğ-rudan doğruya veya dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarla herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler ve borsada oynayamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Uyarı, Durdurma, İptal

MADDE 23. — Üst Kurul, Öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyen, izin şartlarını ihlal eden, yayın ilke ve esaslarına aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını uyarır. Bu uyarıda, ihlalin niteliği, ağırlığı ve tekrarı halinde sonuçları açıkça belirtilir.

İhlalin tekrarlanması halinde, ihlalin ağırlığına göre izin uygulaması bir yıla kadar geçici olarak durdurulur veya yayın izni iptal edilir.

Yayın izninin verilmesi için gerekli şartlardan birini kaybeden veya şartların uygunluğunu hile ile elde eden özel radyo ve televizyon kuruluşlarının izni, Üst Kurulca iptal edilir.

Para Cezası ve Müsadere

MADDE 24. — Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, Üst Kuruldan izin almadan rad-yo ve televizyon yayını yapan ya da izni Üst Kurul tarafından geçici veya sürekli iptal edilmesi-ne rağmen yayında bulunan kişi veya kuruluşların sahip ve yöneticileri fiilleri başka bir suç oluştursa bile fiilin ağırlığına göre on milyon Türk Lirasından on milyar Türk Lirasına kadar para cezası verilir. Ayrıca, tüm yayın cihazları 1.3.1926 Tarihli ve 765 Sayılı Türk Ceza Kanu-nunun 36 ncı Maddesine göre müsadere edilir.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun Yükümlülüğü

MADDE 25. — Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu bu Kanunda öngörülen yayın ilke ve esaslarına uygun yayın yapmakla yükümlüdür.

Yayın ilke ve esaslarının ihlali halinde Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, ihlalin niteli-ği ve ağırlığı açıkça belirtilerek üst Kurulca uyarılır.

Durdurmayı gerektirecek şekilde yayın yapılması halinde, Üst Kurulun bu doğrultuda ve-receği karar üzerine Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu yönetim Kurulunun (yönetiminin) görevi düşer.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yetkili Mahkeme

MADDE 26. — Üst Kurul aleyhine açılacak idarî davalarda Ankara mahkemeleri yetkilidir.

Yönetmelikler

MADDE 27. — Üst Kurulun çalışma usul ve esasları; teşkilatın istihdam şekli, özlük hakları, çalışma usul ve esasları ile kanal ve frekans tahsisi şartları ve ihale usulleri, Üst Kurul tarafından Avrupa Sınır Ötesi Yayın Sözleşmesi ilkelerine uygun olarak hazırlanan yönetmelikler, TBMM Anayasa Komisyonunun onayı ile yürürlüğe girer.

YEDİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilir.

Bu seçim için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında temsil edilen siyasi partilerden, adaylarını 6 ncı Maddeye uygun olarak, yedi gün içinde bildirmeleri istenir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyelerinin yenilenmesine ilişkin 6 ncı Maddenin 7 nci fıkrası hükmünün uygulamasını sağlamak amacıyla, bunların seçiminden iki yıl sonra yapılacak seçimlerde yenilenecek olanları tespit etmek üzere, bu seçimden iki ay önce ad çekmeye başvurulur; dört yıl sonra yapılacak seçimle yenilenecek olan üyelerin tespiti için, aynı esasa uyularak ad çekilir, ancak ikinci yıl sonunda seçilmiş olan üyeler bu adçekmeye girmez.

GEÇİCİ MADDE 3. — Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu sekreteryası, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu emrinde görevlendirilir, mal varlığı Üst Kurula devredilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun göreve başlamasından itibaren bir ay içinde teşkilatı kurulur.

GEÇİCİ MADDE 5. — Üst Kurulun harcamaları, malî kaynakları 12 nci maddeye göre oluşuncaya kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1993 yılı bütçesinden karşılanır.

Bu amaçla yapılacak harcamalar için mevcut veya yeniden açılacak tertiplere yeteri kadar ödenek aktarmayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının talebi üzerine Maliye ve Güm-rük Bakanlığı yerine getirir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Üst Kurul, oluşumunu takip eden en geç dört ay içinde, öncelikle ihtiyaç duyduğu kanal ve frekans bantları planlamasını yaptırır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Üst Kurul, kendi oluşumu ile yayın izni ve lisansı vermeye başla-yacağı tarihe kadar geçecek süre zarfındaki radyo ve televizyon yayınları rejimini ayrıca ve ön-celikle düzenler.

Bu süre zarfında kullanılmakta olan kanal ve frekanslar, herhangi bir izin almadan ve be-deli ödenmeden kullanılan kamu malı mahiyetinde oldukları için, herhangi bir surette mükte-sep hak teşkil etmezler.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu Kanunda sözü edilen yönetmelikler, Üst Kurulun oluşumunu takip eden dört ay içinde hazırlanır ve yürürlüğe girer.

Yürürlük

MADDE 28. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Radio ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun Teklifi

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanun, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalga ve diğer yollarla yurt içine ve dışına yapılan radyo ve televizyon yayınları ile ilgili hususları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. — Bu Kanunun uygulamasında geçen deyimlerden;

- a) Üst Kurul : Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu,
- b) Radyo yayını : Elektromanyetik dalgalar ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan ses yayınlarını,
- c) Televizyon yayını : Elektromanyetik dalgalar ve diğer yollarla halkın doğrudan alması maksadıyla yapılan, hareketli veya sabit resimlerin sesli veya sessiz kalıcı olmayan yayını,
- d) Elektromanyetik dalga : Boşlukta veya kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortamda ışık hızı ile yayılan, sunî olarak üretilmiş elektrik ve manyetik özellikleri olan dalgayı,
- e) Kanal : Televizyon yayını yapmak üzere bir televizyon vericisinin işgal edeceği frekans alanını,
- f) Frekans bandı : Radyo yayını yapacak olan bir radyo vericisinin işgal edeceği frekans alanını,
- g) Radyo ve televizyon vericisi : Radyo ve televizyon yayınlarının doğrudan izlenebilmesine imkân veren yer veya uzaydaki, hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz ve sistemleri,
- h) Kablolü radyo ve televizyon : Radyo ve televizyon yayınlarının kablo, cam iletken ve benzeri bir fizikî ortam üzerinden halkın alması maksadıyla abonelere ulaştırıldığı yayın türünü,
- ı) Kapalı devre televizyon sistemi : Genel televizyon yayını dışında eğitim, öğretim, güvenlik ve turizm gibi belirli amaçlar için bir bina dahilinde veya birbiri ile ilişkili binalar grubunda kullanılan kablolu televizyonu,
- j) Radyo alıcısı : Radyo yayınlarını almaya veya alıp kaydetmeye ve dinlemeye yarayan cihazları,
- k) Televizyon alıcısı : Televizyon yayınlarını almaya ve seyrettirmeye yarayan cihazları,
- l) Ek yayın hizmetleri : Televizyon yayınlarında, tahsis edilen kanal içinde kalmakla birlikte kullanılmayan bölümler üzerinden; radyo yayınlarında ise tahsis edilen kanal içinde ek taşıyıcılar aracılığıyla, televizyon ve radyo program yayınlarıyla birlikte yapılan, radyo veri sistemi, veri yayıncılığı, teletekst ve benzeri bağımsız hizmetleri,

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

m) Uydur yayin : Yayinlanmak üzere üretilen radyo ve televizyon programlarının yetkili yayinıcı veya hizmeti temin edecek kişi veya kuruluş tarafından şifreli veya şifresiz olarak uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla yapılan ilk yayını,

n) Yeniden iletim : Yetkili yayin kuruluşu tarafından, halkın izlemesi amacıyla, kullanılan teknik araç ne olursa olsun, yayinlanan radyo ve televizyon program hizmetlerinin değişiklik yapılmaksızın bütünüünün veya bir bölümünün alınmasını ve aynı anda veya daha sonra iletilmesini,

o) Yayinıcı : Kamu tarafından izlenmesi için televizyon programı hizmetleri tertip eden ve ileten veya değişiklik yapılmadan ve tam olarak bir üçüncü tarafa iletilmesini sağlayan özel veya tüzelkişi,

p) Program hizmeti : Yukarıdaki paragrafta belirli alanlarda belirli bir yayinıcı tarafından sağlanan ve tek bir hizmet içindeki tüm unsurları,

r) Reklam : Bir ürün veya hizmetin satılmasını, satın alınmasını veya kiralanmasını sağlamaya; bir davayı veya fikri yaymaya veya reklamcının istediği başka etkileri oluşturmaya matuf, ücret karşılığı veya benzeri bir mulahazayla reklamcıya iletim zamanında tahsis edilen kamuya yönelik duyuruları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yayın İlkeleri

Yayın İlkeleri

MADDE 4. — Radyo ve televizyon yayinları kamu hizmeti anlayışı içerisinde aşağdaki ilkelere uygun olarak yapılır :

a) Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne,

b) Toplumun millî ve manevî değerlerine,

c) Anayasanın Genel Esaslar kısmında yer alan ilkelere, demokratik kurallara ve kişi haklarına,

d) Genel ahlak, toplum huzuru ve Türk aile yapısına,

e) Anlatım özgürlüğüne, iletişim ve yayında çoğulculuk esasına,

f) İnsanların ırk, cinsiyet, sosyal sınıf veya dinî inançları dolayısıyla hiç bir şekilde kınanmaması ilkesine,

g) Toplumunu şiddet, terör ve etnik ayrımcılığa sevkeden ve toplumda nefret duyguları oluşturacak yayinlara,

Aykırı olmamak;

h) Türk millî eğitiminin genel amaçlarına, temel ilkelere ve millî kültürün geliştirilmesi ilkesine,

i) Yayinlarda adalet ve tarafsızlığa, yasalara saygılı olma esasına,

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

j) Kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliği taşıyan yayınlara,

k) Özel amaç ve çıkarlara hizmet eden ve haksız rekabete yol açıcı yayın yapılmaması esasına,

l) Haber ve olayların çabuk ve doğru bir şekilde sunulması ilkesine,

m) Çocukların ve gençlerin fiziksel, zihinsel, ruhsal ve ahlakî gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek yayın yapılmaması esasına,

n) Aksi, yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu olarak ilan edilemeyeceği ilkesine,

o) Kişi ya da kuruluşların cevap ve tekzip haklarına saygılı olunması ilkesine,

p) Haberlere, spor programlarına ve reklamlara ayrılmış zamanlar hariç olmak üzere, yayıncıların, yayın zamanlarının en az yarısının yerli yapımlara ayrılmasını sağlamak, bu oranı, seyircilerin taleplerini göz önüne alarak ve yayıncının haber verme, eğitim, kültür ve eğlendirme sorumluluklarını dikkate alarak, yayın türleri ve süreleri ile asgarî niteliklerini de öngörmek suretiyle, aşamalı bir biçimde gerçekleştirmeleri hususlarına,

r) Bilgi iletişim telefonları yoluyla yarışma ve benzeri yöntemlere başvurulmamak ve bunların sonucunda dinleyici veya seyircilere ikramiye vermemek veya ikramiye verilmesine aracılık yapmamak, lotaryaya fırsat bırakmamak esaslarına,

s) Demokatik kurallar çerçevesinde, kamunun siyaset, eğitim ve kültürel alanlardaki beklentilerine cevap verecek şekilde, demokratik gruplar ve siyasî partiler arasında fırsat eşitliğinin sağlanması esasına,

t) Radyo ve televizyon yayınlarının Türkçe yapılması, ancak, evrensel kültür ve bilim eserlerinin oluşmasında katkısı olan yabancı dillerin öğretilmesi veya bu dillerde haber iletilmesi amacıyla bu dillerin kullanılabilmesi,

Türkçeyi aşırılığa kaçmadan, özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanmak; millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak çağdaş eğitim ve bilim dili halinde gelişmesini ve zenginleşmesini sağlamak esasına.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

Kuruluş

MADDE 5. — Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek amacıyla, özerk ve tarafsız bir kamu tüzelkişiliği niteliğinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kurulmuştur.

Seçimi, Görev Süresi

MADDE 6. — Üst Kurul, basın, yayın, iletişim ve teknolojisi, kültür, eğitim, hukuk alanlarında birikimi olanlardan ve yükseköğretim görmüş, Devlet memuru olma niteliğine sahip, beşi iktidar partisi veya partilerinin, dördü muhalefet partilerinin göstereceği adaylar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen dokuz üyeden oluşur.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Seçim için, iktidar partisi veya partileri on, muhalefet partileri sekiz aday gösterirler. Adayların belirlenmesinde, siyâsî partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanındaki temsil oranları esas alınır. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak seçimlerde kime oy kullanılacağına dair görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Adaylar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca Resmî Gazetede ilan edilir.

İlandan en geç on gün sonra gizli oyla seçim yapılır. İktidar ve muhalefet partileri tarafından gösterilen adaylar için ayrı ayrı listeler halinde, birleşik oy pusulası düzenlenir. Adayların adlarının karşısındaki özel yer işaretlenmek suretiyle oy kullanılır. İktidar ve muhalefet kontenjanlarından Üst Kurula seçilecek üyelerin tamsayısından az veya fazla verilen oylar geçersiz sayılır.

Seçimde, iktidar partisi veya partileri kontenjanından en çok oyu alan beş aday ile muhalefet partileri kontenjanından en çok oyu alan dört aday seçilmiş olur. Seçim sonucu Resmî Gazetede yayımlanır.

Üst Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır.

Üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir.

Üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olursa, Türkiye Büyük Millet Meclisi, boşalma tarihinden veya boşalma tarihinde tatilde ise tatilin bitiminden başlayarak bir ay içinde yeni üyeyi seçer. Boşalan üyelik, hangi kontenjandan olmuşsa, yeni üyenin seçimi de o kontenjandan ve iki katı aday arasından yapılır.

İktidar partileri kontenjanından bir üyelik boşalması halinde seçim, iktidar ortağı büyük partinin göstereceği bir aday ile iktidar ortağı diğer partilerin kendi aralarında adçekmeyle tespit edecekleri bir aday arasında yapılır.

Muhalefet partileri kontenjanından bir üyelik boşalması halinde de seçim, anamuhalefet partisinin göstereceği bir aday ile diğer muhalefet partilerinin kendi aralarında ad çekmeyle tespit edecekleri bir aday arasında yapılır.

İktidar ve muhalefet partilerinin kontenjanından birden fazla üyelik boşalması halinde siyâsî partilerin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanındaki temsil oranları esas alınır.

Boşalan üyeliğe seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

Başkan ve Başkan Yardımcısı

MADDE 7. — Üst Kurul, üyeleri içinden bir Başkan seçer. Başkanın görev süresi iki yıldır.

Başkan, Üst Kurul üyeleri arasından kendine bir Başkan Yardımcısı seçer ve Üst Kurul'un onayına sunar. Başkan Yardımcısının görev süresi, Başkanın görev süresi ile sınırlıdır.

Görev ve Yetkiler

MADDE 8. — Üst Kurulun görev ve yetkileri şunlardır :

a) Ulusal ve bölgesel frekans planlamalarını yaptırmak,

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Ön şartları yerine getirmiş müracaatçı kuruluşlara, tarafsızlık ve hakkaniyet ölçüleri dahilinde yayın izni ve lisans vermek, 16 ncı maddeye uygun olarak ulusal, bölgesel ve yerel planlamalardaki kanal ve frekans bandlarının Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu eliyle kullanılan kanal ve frekans bandları dışında kalanların en az % 50'sinin zaman paylaşımli ve bölgesel dengelere uygun biçimde kullanımını gözeterek kanal ve frekans bandları tahsis etmek,

c) Radyo ve televizyon kuruluşlarına, ulusal, bölgesel ve yerel yayınları için ulusal kanal ve frekans bandı planlamalarına uygun olarak tahsis edilen yayın alanlarını kapsayacak verici tesisleri kurma ve işletme iznini 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine uygun olarak vermek ve tesisin bu Kanun hükümlerine ve tesis şartlarına uygunluğunu denetlemek,

d) Bu Kanun hükümlerine uygun olarak radyo ve televizyon kuruluşlarının ulusal ve yerel yayınlarına imkân verecek, ulusal kanal ve frekans bandı planında öngörülen radyo ve televizyon vericileri ile sabit veya hareketli yayın yerleri arasında mevcut telekomünikasyon şebekesi yanında, uydu aracı ile bağlantı kurabilmeleri amacıyla ve öngörülen amaçlar için kullanılması kaydıyla uç linkleri kurabilmesi için 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine uygun şekilde telekomünikasyon tesisleri kurma ve işletme izni vermek ve tesislerin bu Kanunda öngörülen izin esaslarına uygun olarak işletilmesini denetlemek,

e) Zaman paylaşımli program kanallarının tahsisinde bölgesel dengeleri gözeterek, kuruluşları ülkenin değişik bölgelerinde yayın yapmaya teşvik etmek,

f) Yurt içinden yayın yapacak kamu ve özel radyo - televizyon kuruluşlarının yayın izni ve lisans talebinde bulunabilmek için yerine getirmeleri gerekli ön şartları ve standartları Avrupa Sınır Ötesi Televizyon Sözleşmesi ilkeleri göz önünde bulundurularak tespit etmek ve kamuoyuna duyurmak,

g) Kanal ve frekans bandı tahsisinde gerekli şartları ve tahsis hakkı alanların yayına geçme süresini ve radyo ve televizyon istasyonu kuranların ödeyecekleri yayın izni ve lisans ücretlerini ilgili yönetmeliklerle belirlemek,

h) Radyo - televizyon yayınlarını izleme sistemleri kurarak, yayınların 4 üncü maddeye ve bu alanda Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşmalara uygunluğu açılarından denetlenmesini yapmak,

i) Yayın kuruluşlarının, bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yapması ve tahsis şartlarına uymaması halinde, gerekli müeyyideleri uygulamaya karar vermek,

j) Yurt içinde, yayınların ulaşmadığı yerlerde, yerel imkânlarla radyo ve televizyon vericisi kurulmasına izin vermek,

k) Uydu aracılığı ile yurt içinden veya yurt içine yapılacak yayınların ulusal ve uluslararası ilke ve esaslara uygunluğunu gözetmek, bu amaçlarla diğer ülkelerdeki yetkili kuruluşlarla işbirliği yapmak,

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

l) Şifreli yayınlarla kablolu radyo ve televizyon tesis ve yayınları ile ilgili kuralları bu kanundaki ilkeler çerçevesinde ve Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi Genel Müdürlüğünün kablolu radyo ve televizyon tesislerini atıl bırakmamayı gözeterek belirlemek,

m) Radyo ve televizyon yayınları ile ilgili olarak kamuoyunda doğan tepki, beğeni ve hassasiyetleri sürekli olarak izlemek ve gerekli yönlendirmelerde bulunmak amacıyla gerekli kamuoyu araştırmalarını yapmak ve yaptırmak,

n) Telsiz Genel Müdürlüğünün görevleri saklı kalmak kaydıyla, radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili olan milletlerarası hukuk tüzelkişiliğine sahip kuruluşlar nezdinde Devlet'i, Dışişleri Bakanlığının görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, temsil etmek; radyo ve televizyon kuruluşlarının doğrudan üyesi buldukları hariç olmak üzere, radyo ve televizyon yayıncılığı alanında faaliyet gösterip milletlerarası hukuk tüzelkişiliğine sahip olmayan uluslararası kuruluşlarda temsil görevini yerine getirmek, ve bu bent gereğince belirlenen belgelere usulüne göre imza koymak,

o) Radyo ve televizyon konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla periyodik istişarelerde bulunarak, kamuoyu eğilimlerini değerlendirmek,

p) Bu kanun ve Avrupa Sınır Ötesi Televizyon Sözleşmesi ilkelerine uygun biçimde çalışma ve faaliyetleri ile ilgili yönetmelik ve diğer düzenlemeleri hazırlamak.

Üst Kurul Üyeliği İle Bağdaşmayan Haller

MADDE 9. — Üst Kurul Üyeleri, 3 üncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları, özel radyo ve televizyon şirketlerine ortak ve yönetici olamazlar, bu görevleri dışında resmî veya özel hiçbir görev alamazlar, özel veya kamu yayın kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren konularda doğrudan doğruya veya dolayısıyla taraf olamaz ve bu konularda hiçbir menfaat sağlayamazlar, aksine davrananlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar. Bu husus Üst Kurul tarafından resen veya yapılacak müracaatın değerlendirilmesi sonunda karara bağlanır.

Üst Kurul Üyelerinin Teminat ve Malî Hakları

MADDE 10. — Üst Kurul üyelerine görevleri süresince, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu aylık (ek gösterge dahil), sosyal yardımlar ile zam ve tazminatlar ödenir.

Kamu görevlileri, seçildikleri görev süresince kurumlarından ücretsiz izinli sayılırlar. Ancak, bu görevde geçecek süre, mesleklerinde geçmiş ve mümtazen terfi etmiş sayılırlar.

Üst Kurul üyeliğine seçilenlerin, seçilmeden önce tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşları ile ilişkileri devam eder. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşu ile ilgisi olmayanlar, istekleri halinde Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilişkilendirilir. Emekli olanların ise emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur.

Üst Kurul üyeleri, seçildikleri görev süresince, Kurul'daki görevlerinden ve seçilerek geldikleri görevlerinden alınamazlar.

Üst Kurul üyeleri Türk Ceza Kanunu uygulaması bakımından Devlet memuru sayılırlar.

Üst Kurul üyeleri, her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına mal bildiriminde bulunurlar.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 11. — Üst Kurul en az yedi kişi ile toplanır. Karar yeter sayısı beştir. Ancak, kanal tahsisinde karar yeter sayısı üye tamsayısının üçte ikisidir.

Sürekli çalışan Üst Kurul, haftada en az bir defa toplanır.

Mali Kaynaklar ve Bütçe

MADDE 12. — Üst Kurul'un gelirleri, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve tüm özel radyo televizyon kuruluşlarınca elde edilen brüt reklam gelirlerinden kesilecek % 5 pay ile bu kanun gereğince alınan yayın izni ve lisans ücretleri ile gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin transfer tertibinde yer alan ödenekten oluşur.

Üst Kurul her yıl için yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden verilmesi gereken ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Üst Kurulun bütçesi ve kadro cetvelleri Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi ile birlikte Plan ve Bütçe Komisyonunda incelenir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır.

Reklam Gelirlerinin Ödenmesi

MADDE 13. — Reklam gelirlerinden Doğan paylar elde edildikleri ayı takip eden ay içinde Üst Kurula ödenir. Ödemede bulunmayanlara ihtarda bulunulur. İhtar yazısından sonra yedi gün içinde de ödeme yapılmazsa yayın durdurulur.

Reklam gelirlerinin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Hükümet ile İlişkiler

MADDE 14. — Hükümetin Üst Kurul ile ilişkileri Başbakan tarafından yürütülür.

Üst Kurul Personeli

MADDE 15. — Üst Kurul, kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek maksadı ile yeterli sayıda ve vasıfta personelden teşkilatını oluşturur.

Teşkilat personelinin istihdam şekli, özlük hakları, çalışma esas ve usulleri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personeline uygulanan hükümlere tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi, Yayınların Düzenlenmesi ve Reklamlar

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi Yetkisi

MADDE 16. — 2813 Sayılı Telsiz Kanununun diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kamu ve tüm özel radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi ile yayın izni ve lisansı vermek ve bu tahsis ve izni iptal etmek yetkisi, mühhasıran Üst Kurula aittir.

Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi

MADDE 17. — Ulusal kanal ve frekans bandı planlamasındaki kanal ve frekans bandlarının dörtte biri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilir. Kanal sayısı üçten, frekans bandı sayısı dörtten az olamaz.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Geriye kalan ulusal, bölgesel ve yerel kanal ve frekans bandlarının yarısı tam gün üzerinden, diğer yarısı ise istek halinde zaman paylaşımli ve gerekirse dönüşümlü olarak tahsis edilir. Tahsis süresi beş yılı aşamaz.

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşlarının Yükümlülüğü

MADDE 18. — Üst Kurulun ulusal yayın izni verdiği kuruluşlar izin tarihinden itibaren en geç ikinci yıl sonunda Türkiye alanının % 70'ine yayınlarını ulaştırmak ve haftada asgarî seksen saat yayın yapmak mecburiyetindedirler.

Reklamlar

MADDE 19. — Bütün reklamlar adil ve dürüst olacak, yanıltıcı ve tüketicinin çıkarlarına zarar verecek nitelikte olmayacak, çocuklara yönelik veya içinde çocukların kullanıldığı reklamlarda, onların yararlarına zarar verecek unsurlar bulunmayacak, çocukların özel duyguları gözönünde tutulacaktır.

Reklamcı, programların içeriğine herhangi bir müdahalede bulunamaz.

Reklamlar günlük yayın süresinin % 15'ini geçemeyecektir. Ancak, ürünlerin alımının, satımının, kiralanmasının veya hizmetlerin topluma doğrudan sunulmasını sağlamak üzere bu oran spot reklamların % 15'i aşmaması kaydıyla % 20'ye çıkarılabilir. Bir saatlik yayın içeri-sinde spot reklamlara ayrılan süre % 20'yi aşamaz.

Ürünlerin alımını, satımını, kiralanmasını veya hizmetleri halka doğrudan sunan türdeki reklamların yayını günde bir saati geçemez.

Reklamların Biçimi ve Sunuluşu

MADDE 20. — Reklamlar program hizmetinin diğer unsurlardan açıkça ve kolaylıkla ayırt edilebilecek ve görsel ve işitsel bakımdan ayrılığı fark edilecek biçimde düzenlenecek, bilinçal-tı ile algılanan reklamlara izin verilmeyecektir.

Haber veya güncel programları düzenli olarak sunan kişilerin görüntü ve seslerine rek-lamlarda yer verilmeyecektir.

Reklamların Yerleştirilmesi

MADDE 21. — Reklamlar program arasına yerleştirilir. Programın bütünlüğü, değeri ve hak sahiplerinin hakları zedelenmeyecek biçimde bir program içine de yerleştirilebilir.

Birbirinden bağımsız bölümleri olan programlarda veya spor programları ile benzer yapı-da aralar içeren olay ve gösteri programlarında, sadece bölüm veya devre aralarına yerleştirilebilir. Reklamlar arasında en az yirmi dakika süre bulunmalıdır.

Konulu filmlerin veya televizyon filmlerinin (diziler, eğlence programları ve belgeseller hariç) süreleri kırkbeş dakikadan fazla olması halinde, her kırkbeş dakikalık süre sonunda bir kez olmak üzere reklam için kesinti yapılabilir. Film kırkbeş dakikadan fazla ise kırkbeş dakika-dan sonraki zamanda her yirmi dakika aralıkla reklam yerleştirilebilir.

Hiçbir dinî tören yayınına reklam alınmaz. Haber bültenleri, güncel programlar, çocuk programları otuz dakikadan kısa oldukları takdirde reklamla kesilemezler.

Belirli Ürünlerin Reklamları

MADDE 22. — Alkol ve tütün ürünleri reklamlarına izin verilemez.

Reçete ile satışına izin verilen ilaç ve tedavilerin reklamı yapılamaz. Diğer ilaç ve tedavile-rin reklamları dürüst, gerçeği yansıtan ve doğrulanması mümkün unsurlardan oluşacak ve fer-din zarardan korunması gereklerine uygun olacaktır.

Program Desteklenmesi

MADDE 23. — Bir program veya dizi tamamen veya kısmen malî destek görmüşse, bu husus programın başında ve/veya sonunda uygun ibarelerle belirtilir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Destekleyen taraflar programın içeriğine ve yayınlanış biçimine, yayıncının sorumluluğunu ve bağımsızlığını etkileyecek hiçbir müdahalede bulunamazlar.

Destekleme programlarda, destek verene veya üçüncü bir kişiye ait mal ve hizmetlere atıfta bulunulması ve bunların alınması, satılması ve kiralanması teşvik edilmeyecektir. Programlar yirmibirinci maddede yasaklanmış olan mal ve hizmetlerin üretimi veya satışıyla iştigal eden özel veya tüzelkişilerce desteklenemez.

Haber ve güncel programlarda malî desteğe izin verilemez.

Telsiz Genel Müdürlüğünün Yükümlülüğü

MADDE 24. — Telsiz Genel Müdürlüğü, radyo ve televizyon yayınlarına esas olan bütün kanal, frekans bantları ve gerekli teknik bilgileri Ulaştırma Bakanlığı kanalıyla Üst Kurula bildirir, yapılan tahsisleri uygular ve teknik bakımdan izler.

Üst Kurulun taleplerinin öncelikle yerine getirilmesi esastır.

Yayınlara Men Edilmesi

MADDE 25. — Yargı kararları saklı kalmak kaydıyla yayınlar önceden denetlenemez ve durdurulamaz. Ancak, millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hallerde yahut kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması kuvvetle ihtimal dahilinde ise Başbakan veya görevlendireceği bakan yayımı durdurabilir.

Radyo ve televizyon kuruluşları, Cumhurbaşkanının veya Hükümetin millî güvenliğin, kamu düzeninin, genel sağlığın ve genel ahlakın gerekleriyle ilgili bildirimlerini yayınlamakla yükümlüdür.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca icraî, idarî kararlar aleyhine açılacak iptal davaları doğrudan doğruya Danıştayda açılır. Danıştay bu davalara öncelikle bakar ve onları öncelikle karara bağlar.

Yeniden İletim Yasağı

MADDE 26. — Uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtası ile yapılan ilk yayının bütünüdür veya bir bölümünün aynı anda ya da daha sonra yurt içinde yeniden iletimine, bu kanunun kablolu yayınlar ile ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kullanılan teknik araç ne olursa olsun izin verilmez.

Seçimlerde Siyasî Partilerin Yayınları

MADDE 27. — Seçim dönemlerindeki yayınlar, kanunla Yüksek Seçim Kuruluna verilen yetkiler çerçevesinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir.

Üst Kurul, seçim dönemlerindeki yayınlarını Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda denetler.

Düzeltilme ve Cevap Hakkı

MADDE 28. — Gerçek ve tüzelkişilerin kişilik haklarına saldırı teşkil eden yayınlar ile gerçeğe aykırı olduğu iddia edilen yayınlara karşı cevap ve düzeltme hakkı tanınması için ilgili yargı yoluna başvurabilirler.

Yayın kuruluşları yaptıkları her yayının bandını otuz gün muhafazaya mecburdur. İlgili dava açmaya esas olmak üzere, yazılı olarak Üst Kurula başvurarak yayın bandından ücretini ödeyerek bir kopya isteyebilir.

Yargıya yapılan başvuru üzerine yargı gerekli incelemeyi yapar. Başvuru yerinde görülürse düzeltme ve cevap, saldırı teşkil eden veya gerçeğe aykırı yayının yapıldığı aynı saatte, aynı program içinde yayınlanır. Yayın süresi ve şeklini halin icabına ve delillere göre hâkim takdir eder.

Kişilerin yargıya başvurmaları yayından itibaren on gün içinde yapılır, mahkeme üç gün içinde karar verir, verilen karar kesindir.

Mahkeme kararı ile ilgili kuruluşa tebliğ edildiğinin ertesi günü yayın yapılır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yayını yapmayan veya karara uygun şekilde yapmayan ya da geciktiren kuruluşun yayını Üst Kurulca derhal durdurulur.

Yetkili ve görevli mahkeme ulusal yayın yapan kuruluşlar için Ankara Sulh Ceza Mahkemesi, bölgesel ve yerel yayın yapan kuruluşlar için başvuru sahibinin ikametgâhı sulh ceza mahkemesidir.

Gerçek ve tüzelkişilerin ayrıca genel hükümlere göre ilgili yayın kuruluşuna karşı tazminat davası açma hakkı saklıdır. Tazminat davası haklı görüldüğü takdirde mağdur tarafa ödenecek tazminat miktarı yüz milyon TL.'dan az olamaz. 3506 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları

Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları

MADDE 29. — Siyasî partiler, dernekler, vakıflar, mahallî idareler ile bu idarelerce kurulan veya bu idarelerin ortak oldukları şirket ve sair kuruluşlar özel radyo ve televizyon kuruluşu kuramaz ve bunlara ortak olamazlar.

Özel radyo ve televizyon kuruluşları anonim şirket olarak kurulurlar. Sermaye Piyasası Kurulu bu anonim şirketlere ortak diğer şirketlerin hamiline yazılı hisselerini nama yazılı hale getirmelerini ister.

İkinci fıkrada yazılı anonim şirketlerin hisse senetlerinin halka arzında 28.7.1981 tarihi ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kuruluş için Sermaye Piyasası Kurulundan izin alınmadan önce Üst Kuruldan onay alınması şarttır.

Aynı şirket ancak bir radyo veya bir televizyon işletmesi kurabilir.

Aynı özel radyo ve televizyon kuruluşunda bir ile üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hisusmlar aynı zamanda hisse sahibi olamazlar.

Bir hissedarın, bir kuruluşdaki hisse miktarı ödenmiş sermayenin % 20 sinden ve birden fazla kuruluşta hisse sahibi olanların bu kuruluşlardaki tüm hisselerinin toplamı da % 20 den fazla olamaz. Bu hükümler, yukarıda zikredilen hisse sahibinin bir ile üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hisusmları için de uygulanır.

Belirli bir özel radyo veya televizyon kuruluşunda yabancı sermayenin payı % 10 u geçemez.

Belirli bir özel radyo ve televizyon kuruluşunda ortak olan yabancı gerçek veya tüzelkişi, bir başka özel radyo ve televizyon kuruluşuna ortak olamaz.

Belirli bir özel radyo ve televizyon kuruluşunda % 10 dan fazla hissesi olanlar Devletten, diğer kamu tüzelkişilerinden ve bunların doğrudan doğruya veya dolaylı olarak katıldıkları teşebbüs ve ortaklıklardan herhangi bir taahhüt işini doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kabul edemezler ve menkul kıymetler borsalarında muamelede bulunamazlar.

Türkiye'de gazete çıkaran gerçek ve tüzelkişiler ile basınla ilgili mevzuata göre gazete sahibi olanlar birarada % 20 den fazla hisse sahibi olamazlar. Bu hüküm bu şahısların bir ile üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhrî hisusmları hakkında da uygulanır.

Yurt dışından Türkiye'ye yönelik yayın yapan ve Türk vatandaşlarının pay sahibi oldukları radyo ve televizyon kuruluşlarına Üst Kurul tarafından frekans, kanal ve kablo kapasitesi tahsis

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

edilemez. Bunlara Türkiye'de vergi mükellefi olanlar tarafından verilen reklam ve ilan bedelleri vergi matrahlarından düşülemez.

ALTINCI BÖLÜM

Müeyyideler

Uyarı, Durdurma, İptal

MADDE 30. — Üst Kurul, öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmeyen, izin şartlarını ihlâl eden, yayın ilke ve esaslarına aykırı yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını uyarır. Bu uyarıda, ihlâlin niteliği, ağırlığı ve tekrarı halinde sonuçları açıkça belirtilir.

İhlâlin tekrarlanması halinde, ihlâlin ağırlığına göre izin uygulaması bir yıla kadar geçici olarak durdurulur veya yayın izni iptal edilir.

Yayın izninin verilmesi için gerekli şartlardan birini kaybeden veya şartların uygunluğunu hile ile elde eden özel radyo ve televizyon kuruluşlarının izni, Üst Kurulca iptal edilir.

Para Cezası ve Müsadere

MADDE 31. — Bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, Üst Kuruldan izin almadan radyo ve televizyon yayını yapan ya da izni Üst Kurul tarafından geçici veya sürekli iptal edilmesine rağmen yayında bulunan kişi veya kuruluşların sahip ve yöneticileri fiilleri başka bir suç oluştursa bile fiilin ağırlığına göre yüz milyon Türk Lirasından on milyar Türk Lirasına kadar para cezası verilir. 3506 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Ayrıca, tüm yayın cihazları 1.3.1926 Tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 36 ncı Maddesine göre müsadere edilir.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun Yükümlülüğü

MADDE 32. — Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu bu Kanunda öngörülen yayın ilke ve esaslarına uygun yayın yapmakla yükümlüdür.

Yayın ilke ve esaslarının ihlâli halinde Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, ihlâlin niteliği ve ağırlığı açıkça belirtilerek Üst Kurulca uyarılır.

Durdurmayı gerektirecek şekilde yayın yapılması halinde, Üst Kurulun bu doğrultuda vereceği karar üzerine Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulunun görevi düşer.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Türkiye Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu

MADDE 33. — 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Kanununun Radyo ve Televizyon Yüksek Kuruluna ilişkin hükümleri Üst Kurulun göreve başlaması ile birlikte yürürlükten kalkar ve Yüksek Kurulun görevi sona erer. Görevi sona eren Yüksek Kurulun Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin yetkileri Üst Kurula ve iş bu kanun gereğince Üst Kurula geçenler dışındaki diğer yetkileri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Yönetim Kuruluna devredilir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Radyo ve Televizyon Kuruluşlarının Haber Birimlerinde Çalışanlar

MADDE 34. — Radyo ve televizyon kuruluşlarının haberle ilgili birimlerinde çalışanlar 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanuna tabidir. Bu birimlerde çalıştırılacak asgarî basın kartlı personel sayısını Üst Kurul belirler.

Yetkili Mahkeme

MADDE 35. — Üst Kurul aleyhine açılacak idarî davalarda Ankara mahkemeleri yetkilidir.

Yönetmelikler

MADDE 36. — Üst Kurulun ve teşkilatının çalışma esas ve usulleri ile kanal ve frekans tahsisi şartları ve ihale usulleri Üst Kurul tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelikler Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilir.

Bu seçim için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında temsil edilen siyasî partilerden, adaylarını 6 ncı Maddeye uygun olarak, yedi gün içinde bildirmeleri istenir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyelerinin yenilenmesine ilişkin 6 ncı maddenin 7 nci fıkrası hükmünün uygulamasını sağlamak amacıyla, bunların seçimin-den iki yıl sonra yapılacak seçimlerde yenilenecek olanları tespit etmek üzere, bu seçimden iki ay önce adçekmeye başvurulur; dört yıl sonra yapılacak seçimle yenilenecek olan üyelerin tespiti için, aynı esasa uyularak adçekilir, ancak ikinci yıl sonunda seçilmiş olan üyeler bu adçekmeye girmez.

GEÇİCİ MADDE 3. — Görevi sona eren Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulunun teşkilat ve kadroları Üst Kurula devredilmiştir. Bu Yüksek Kurula tahsisli taşınmaz mallar ile araç ve gereçler ve kasasındaki nakit ile alacak ve borçları herhangi bir işleme gerek olmaksızın Üst Kurula devredilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Üst Kurulun harcamaları, malî kaynakları 12 nci maddeye göre oluşuncaya kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1993 yılı bütçesinden karşılanır.

Bu amaçla yapılacak harcamalar için mevcut veya yeniden açılacak tertiplere yeteri kadar ödenek aktarmayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının talebi üzerine Maliye ve Gümrük Bakanlığı yerine getirir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Üst Kurul, oluşumunu takip eden en geç dört ay içinde, öncelikle ihtiyaç duyduğu kanal ve frekans bantları planlamasını yaptırır.

GEÇİCİ MADDE 6. — Üst Kurul, kendi oluşumu ile yayın izni ve lisansı vermeye başlayacağı tarihe kadar geçecek süre zarfındaki radyo ve televizyon yayınları rejimini ayrıca ve öncelikle düzenler.

Bu süre zarfında kullanılmakta olan kanal ve frekanslar, kullananlar için herhangi bir surette müktesep hak teşkil etmezler.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunda sözü edilen yönetmelikler, Üst Kurulun oluşumunu takip eden dört ay içinde hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

Yürürlük

MADDE 37. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

